

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÖR EGYSZER:

szombaton és egyes rendkívüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi közelejtár (város-háza, földszint 7. sz. ide)
Küldendők a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállalat
Irodája (de küldendők az előfizetési díjak és hirdetések.)

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

== Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS. ==

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A városi Tanács és a Révi Nándor dr. cikke.

A napokban egyik helyi lapban Révi Nándor dr. bizottsági tag erős hangú cikket írt a városi Tanács ellen, amely cikkben általános gyanusítások voltak elmondva.

Kovács József polgármester, aki a városi Tanács tekintélye érdekében minden lehető elkövet és aki pártatlan igazságszeretettel becsüli a munkát és ostoroz minden olyan dolgot és törekvést, mely a város erkölcsi és anyagi érdekeit megronthatná, ugyancsak a helyi lapokban „Általános gyanusítások” címen a következő férfias választ írja Révi Nándor urnak.

Ha valakinek tetszik magára öltöni a Cátó tógáját s a közérköcs hivatott bírójaként állani ki a fórumra: semmi szavam hozzá. Szükség volt, van és lesz az ilyen emberekre. De, aki erre a szerepre vállalkozik, annak akarni és tudni is kell különbséget tenni a bírálat és a gyanusítás között. Mert hiszen a gyanusítást a rágalmazástól csak egy keskeny jogi barázda választja el. Az erkölcs bírálat és rágalmazás pedig a tiszt és nadir távolsága viszonylatában állanak egymáshoz.

A hivatott és jogosult erkölcsbíróknak a tiszta erkölcs legmagasabb fokán, annak zenithjén kell állani, míg a rágalmazás abban a sárban fetreng, ami ott terül el, ahol a tiszta erkölcsnek világa véget ért. Ezeket a gondolatokat az a körülmény váltotta ki nálam, hogy dr. Révi Nándor ügyvéd és törvényhatósági bizottsági tag ur a „Debreceni Újság” hasábjain, legutóbb megjelent cikkeiben, különösen pedig a lap f. évi 34-ik számának vezető helyén „Reminiscentiák” cím alatt közzétett cikkében itélőszéke elé állítja a törvényhatósági bizottságot s a városi tanácsot, összrándok szemöldökkel, „Cáki hangjának szigorúságával kiáltván feljök: „Aki tiszta, mert nincs vaj a fején, jöjjön ki a napra”. „Ezt üzenem én Debreczen sz. kir. város nemes tanácsának, no meg a mélyen tisztelt főmélnöknek is, amint hogy má a nemes tanácsnak is, a főmélnök urnak is többször megírtam.” No ezt az üzenetet a tanácshoz címezve ilyen határozott, precíz szövegezéssel még sem nem olvastam, sem nem hallottam.

Igaz: eszertett meg egy alkalommal a tisztelt bizottsági tag ur a közgyűlésen általánosságban a tanácsra vonatkozatható vádat és gyanusítást, de ott nyomban kimagyarázta úgy magát, hogy vele szemben való eljárása a tanácsnak, mint testületnek, sem oka, sem joga tovább nem volt.

Most is ilyenformán járt el.

Előbb meggyanusítja, nem akarom mondani, hogy megrágalmazza a tanácsot, hogy az a városi vagyonjogi ügyeit nemcsak nem a közérdekek megfelelőleg, sőt a közérdek kárára intézi s hívja azt az ő utcájába, az esküdthíroság elé, — de mindjárt hozzátézi: „tudom, hogy kik azok a kisebbséget képviselő tanácsstagok, akik a rossznak oponáltak és most részben a rájuk gyakorolt nyomás, részben pedig a nekik már okozott kellemetlenségek miatt kénytelenek hallgatni”.

Ezzel a kijelentésével mindjárt jogilag lehetetlenné teszi a tanácsra, mint testületre azt, hogy a tisztelt bizottsági tag ur utcájába, az esküdthíroság elé me-

hessen. A bizottsági tag ur törvénytudó ember s így bizonyára tudja azt, hogy a tanács, mint testületi integritás, az ellene elkövetett rágalmazásért vagy becsületsértésért csak mint egy személy, egy panaszos kereshet orvoslást.

Most már feltéve, de meg nem engedve, hogy vannak a tanácsnak tényleg olyan tagjai, akik lelkiismeretlenül, bünyösen kezelik a rájuk bízott hatalmat és rutul visszaélnék azzal a közbizalommal, amely őket helyekre állít s ez a bírói eljárás során bizonyítást is nyer: a vádlottat az egész tanáccsal szemben ítéletileg fel kell menteni. S minthogy ilyen esetben a vádlott felmentése egyjelentőség a panaszos erkölcsi elíteltetésével, hogy jönnék ahoz a tanácsnak a cikkőre által is ártatlannak ismert tagjai, hogy erkölcsileg elítéltessenek?

Azt gondolom, hogy ezt az eredményt a bizottsági tag ur sem akarja.

Annál fogva, mint aki a tanácsnak ezidőszertien élén állók s mint aki nemcsak segédkezett nem kívántam s nem kívánok soha nyujtani ahoz, hogy a bűn elpálistoltassék, büntetlenül maradjon, sőt ellenkezőleg kötelességszerűleg odatöreksem, hogy a köztisztviselőnél az érnny megtalálja megérdemelt jutalmát, a bűn büntetését: felhívom dr. Révi Nándor törvényhatósági bizottsági tag urat, sziveskedjék:

1-ször: vádjait konkretizálni,

2-ször: névszerint megnevezni a tanácsnak azon tagjait, akik a visszaéléseket elkövették.

Adjon ezáltal módot ahoz, hogy ezek a magukról megfélekedeztet, hibás tisztviselők a bizottsági tag ur utcájába, a sajtóbíroság elé mehessenek s ott magukat tisztázthassák a vádak alól, elégtételt szerezhessenek, vagy ha tényleg hibásak, bűnhődjenek.

Várom ezt annyival is inkább, mert nem tételezhetem fel a bizottsági tag urról, hogy beszédeiben, írásaiban ez az elv vezérelné: „Calumniare audacter, semper aliquid haeret”. Ez a rossz emberek principiuma.

Kovács József,
polgármester.

Kovács József polgármester cikkét a nagyközönség kellő értékeléssel fogadta. Es valóban ezen cikknek férfias komoly, uri hangja is azt bizonyítja, hogy a polgármester nem hajlandó semmi olyt elhallgatni, ami bárkinek lelkeben kétségget támasztana a városi tanács becsületes működése ellen.

A polgármester azon felszólítására, hogy Révi Nándor dr. jelölje meg azon visszaéléseket, amelyek szerinte pusztítják a város vagyonát és nevezze meg azokat a tanácsstagokat, akiknek közük van a visszaélésekhez, — Révi Nándor dr. egy hosszabb cikkben válaszolt — ismét nagy általánosságban. A cikk megjelenése után a polgármester összehívta a városi Tanácsot, mely elhatározta, hogy sajtóporít indít a cikkkel miatt Révi Nándor dr. ellen. Ezen határozata így szól:

„Debreczen város tanácsa február hó 16-án tartott ülésén egyhangulag elhatározta, hogy miután a Debreczen Újság február 16-iki számában dr. Révi Nándor cikke a tanács ténykedését továbbra is csak általánosságban tárgyalja és támadja és miután ezek a támadások

tévesek és alaptalanok, a szerző ellen a sajtóhíroság előtt keres elégtételt".

*

Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a Debreczeni Független Újság, mely mindenkor honorálja a városi Tanács működését, megemlékezve a sajtópör megindításáról, azt mondja, hogy a sérelmek megtorlása végett a városi Tanácsnak nem a sajtópör utját kellett volna választania, hanem kérnie kellett volna miniszteri biztos kiküldetését, mert — ugymond — a nagy közönség nem arra kíváncsi, hogy egy verdiktet halljon, hanem arra, hogy szakemberek véleménye alapján a tanács tisztá és becsületes működését lássa és arról meggyőződjék.

Nézetünk szerint a városi Tanács a legjobb utat választotta a működése ellen felhozott támadások ellen és mi megvagyunk győződve, hogy a mi esküdteink ki fogják hámozni az igazságot és a legnagyobb elégtételt adnak igazmondásukkal a városi Tanácsnak.

Ajánlatok a Szikszay és tábornoki ház bolt- és lakás helyiségeire.

A város által építendő Szikszay- és tábornoki-ház lakás- és bolt helyiségeire beérkezett ajánlatokat folyó hónap 14-ikén bontotta fel a városi Tanács. Az üzlet-helyiségekre sok ajánlat érkezett, melyek nagy összegeket igényelnek, ellenben több lakásra még nem érkezett ajánlat. Az ajánlatokat kiadták a mérnöki hivatalnak összehasonlítás végett. A beérkezett ajánlatok a következők:

1. Moskovits József, 20. számú bolt-helyiség 1600 K, 6. számú bolt 1600 K.

2. Dr. Vargha Emil, I. emelet 7. számú lakás 3050 K, II. emelet 2. számú lakás 3500 K, I. emelet 3. számú lakás 2500 K.

3. Nádudvary Lajos 21—22—23. számú bolt 15,000 K, 2—3—4—5. számú bolt 8500 K, 1—2—3—4—5. sz. bolt 16,000 K, II. emelet 20. számú lakás 1600 K.

4. Dr. Fülöp Ödön, I. emelet 2. számú lakás 2500 K, 6. számú lakás 2400 K, I. emelet 2. számú lakás 2100 K, I. emelet 5. számú lakás 2000 K.

5. Haas Lipót 2—3—4—5. számú boltok 11,000 K, 22—23. számú boltok 12,000 K.

6. Halmágyi Lipót 21—22—23. számú boltok 20,100 korona.

7. Glüch Herman 2. számú bolt 5050 K.

8. Debreczeni Lajos, 7—8. számú boltok 3200 K.

9. Jónás Lőrinc, Nagyvárad, 22—23. számú boltok 12,100 K, 1—2—3. számú boltok 13,000 K, 1—2. számú boltok 12,300 K.

10. Pintér Gusztáv, 2. számú bolt 1000 K, 3. számú bolt 3000 K, 4. számú bolt 2500 K, 5. számú bolt 2000 K, 23. számú bolt belső feléért, ha elvásztatható, 3000 K, 22. számú bolt feléért 2000 K, 22. számú bolt piac-utai feléért 2500 K, 23. számú bolt Piac-utai feléért 5000 K.

11. Butorasztalosok szövetsége 13—14—15—16. sz. boltok és 13. sz. pincehelyiség 10,000 K, I. emelet 4. sz. lakás 1200 K, II. emelet 4. számú lakás 1000 K.

12. Balassa M. Károly, 6. számú bolt 3200 K, 7. sz. bolt 2800 K, 8. sz. bolt 2800 K, 9. sz. bolt 2600 K, 10. sz. bolt 2600 K, 17. számú bolt 3000 K.

13. Moskovits Farkas és társa, 1. számú bolt 12,000 K, 2—3. számú bolt 10,000 K.

14. Márkus Jenő és társa, kávéház celtjaira 5—23. sz. helyiségek 22,000 K, a pince 4000 K.

15. Debreczeni Bank, 22—23. számú bolt 10,000 K, I. emelet 7. számú üzlet 6500 K.

16. Szentkirályi—Nagy—Békés, 1—2—3—4. számú boltok 17,500 K.

17. Végh Gyula, II. emelet 8. számú lakás 900 K 12. számú lakás 850 K.

18. Dr. Csáth Sándor, I. emelet 5. számú lakás 2100 K.

19. Dr. Berger Andor, III. emelet I. vagy 2. számú lakás 3700 K, II. emelet 7. számú lakás 3700 K.

20. Dr. Nyíri Ernő, II. emelet 7. számú lakás 1300 K.

Szőlőtelepítésről.

Homokos vidéken egyre tért hódít azon eszme, hogy mezőgazdaság részére kevésbé hasznosítható vagy épen hasznavehetlen homokterületet szőlővel ültetik be.

Némelyek azonban a szőlőt job földbe, jobb barna homokba ültetik, mivel tapasztalathól tudják, hogy a jobb földbe ültetett szőlő terméshozama nagyobb, mint a sovány, silány homokba ültetett szőlő.

Nagyon fontos tehát, mielőtt szőlőt telepítünk, annak megválasztása, milyen fekvésű és minőségű földbe ültessük a szőlőt.

Miért töreksenek mégis sokan nagy területeket sokkal melegebb befektetéssel járó homokbuckákba szőlőt ültetni, mikor a kisebb, de jobb minőségű földre ültetett szőlő sokkal nagyobb hasznot hajt?

Ez onnan van, mivel a sovány buckák, de azért szőlőültetésre alkalmas homok sokkal olcsóbb, kevesebb a vételára, mint jobb föld ára, a földnek épen olcsó vételára csábitja a vevőt nagyobb terület megszerzésére. Megszerkék ugyan a földet kevésért, ha felülete dombos, nagy községgel rigolizottatják. Ha sovány, a harmadik évben már trágyáztatják és trágyáztatják gyakran, csakhogy termőre hozzák szőlőjüket. Mind hiába! A buckás földön telepített, jó termőben álló szőlő terméshozama kat. holdanként nem nagyobb 20 hl.-nél, de a jobb talajú föld szakszerű művelés mellett meghozza ám a 30 hl.-t is. A különbözlet 10 hl., melynek értéke hl.-ként 30 K-t számítva, kitesz 300 koronát. Ha egy kat. hold homokbuckát 300 koronáért veszünk, és egy kat. hold jobb minőségű és fekvésű föld vételárát 800 koronára tesszük, vételárkülönbséget 500 korona lesz. Ezen 500 korona vételárkülönbséget már az ötödik, hatodik évben behozhatjuk, a kétféle föld terméskülönbségetével. A többi években pedig már mindig előnyben leszünk a buckás szőlő terméshozamával szemben.

Mérlegré téve a buckás szőlő és a barna homokos, sik fekvésű szőlő terméshozamát, vételárát, évi költségét, a mérleg serpenyője a jobb talajú föld felé billen.

Tehát ültessünk szőlőt inkább kevesebbet, de jó, termőképese földre, amiből hasznot várhatunk. Minek az olyan nagy szőlőterület, mellyel csak sok fáradság, nagy költség van, de kevés a haszon! Minek a ló, amely nem huz?

A termőképese földön szakszerű kezelés mellett terem majd szőlő bőven, nem kell tulproduktiótól félni. Sokan szőlőválságot is említenek. Ameddig borainkat elviszik Prágába, Wienbe és Ausztria egyéb városaikba, sőt Svájcba is, addig sem tulproduktiótól, sem szőlőválságtól, sem pedig egyéb mumushtól nem kell félni.

Van levelező esztonának, csakhogy ezen esztonának — érten a közvéltelt kereskedelmet — nem szabad folyó-sukban korlátozni, vagy megakadályozni, mert különben homoki szőlőünk termését nem bírjuk elhelyezni, elfogyasztani pedig épen nem tudjuk.

Nagyon üdvös és hasznos a jól megalapozott és helyes irányba vezetett borközpontok és borszővetkezetek létesítése, ha ezen intézmények élén oly vezetők állanak, akik a külfölddel állandóan kapcsolatban állva, a magyar homoki boroknak piacot teremteni tudnának.

Ha a magyar kormány a borközpontok és borszővetkezetek felállításában segédkelet nyújt és a magyar borkereskedelmet hathatósan támogatja, akkor elkövetkezik az, amit Vörösmarty Szózatjában óhajtott: vig esztendő.

Hírek.

Veressné Szathmáry Teréz halála.

Mélyeséges gyász érte társadalmi életünket, még nagyobb gyász az árvákat és özvegyeket, midőn Veressné Szathmáry Teréz elhunytáról beszámolunk. Egy áldásos, szépen megfuttat élet zárad be a megholtogult ravatalánál. Egész életét a jó-tékonyág, embernevelés és emberszeretet munkájának

szentelte és alkotásai e téren hirdetni fogják nevét mindaddig, míg a szenvedés és könyörület el nem tűnnek a földről. A megboldogult hosszu életét élt és mint a debreczeni jótékony nőegylet alelnöke és később elnöke, határtalan buzgalom fejtett ki az emberszeretet terén. Munkásságát Ő felsége is elismerte, midőn a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki. Fáradozása alkotásokban nyilatkozott meg. Ő alapította a nőegyleti árvaházat, az ő buzgalma teremtetta meg a nőipariskolát, az ő emberszerete kezdeményezte a városi népkonyhát. Két évvel ezelőtt lemondott a nőegyleten viselt elnöki tisztéről és azóta elvesztvén eddigi tevékenysége körét, napról napra hanyatlott erejében, életkedvében. Emlékezete bizonyára megmarad mindazok emlékezetében, akik érdemét ismerték. Legyen pihenése csöndes és példája világitson azok előtt, akik az emberszeretet munkájában fáradoznak.

— **Dr. Vargha Elemér gyászja.** Dr. Vargha Elemér tanácsnok mélyszégyes gyász érte a napokban. Felesége, született Latinovics Ida, elhunyt, fiatalon, élete tavaszán, boldogságos napjai közepett. A megboldogult urasszony nagy műveltségével, pártatlan jó szívével közszeretletben és tisztelhetlen álló értékes tagja volt társadalmunknak és korai halála nemcsak ferjét és családját borította gyászba, hanem városunk egész urti társadalmát is. Áldás emlékezetére.

— **Adomány.** Dr. Vargha Elemér nejeének elhunyt alkalmából 100 koronát küldött kiosztásra a város szegényeinek, mely kiosztás a rendőrség útján meg is történt.

— **Elmarad a sorozás.** Debreczen város katonaiügyi osztályának előterjesztése nyomán a tanács megállapította a sorozást március hó első öt napjára s az erre vonatkozó működési tervzetet fel is küldte a honvédelmi miniszterhez jóváhagyás végett. A honvédelmi miniszter ma leiratban értesítette a város tanácsát, hogy miután a sorozás a tanács által megjelölt időben valószínűn nem tartható meg, mert az újoncokat a képviselőház még nem ajánlotta meg s a véderőjavaslatok csak most vannak tárgyalás alatt, a működési tervet nem hagyta jóvá és utasítja a tanácsot, hogy a honvédelmi miniszter érkező felhívását után új határidőt és tervzetet állapítson meg.

— **Keeskeméti küldöttéi.** Pénteken városunkban idöztek Szegedy György gazdasági tanácsnok és Kerekes Fejenc gazdasági felügyelő Keeskemétről; törzsgulyánk és törzsménésünk tanulmányozására. A vendégeket Medgyaszay Miklós gazdasági tanácsnok kalauzolta.

— **Népfelkelőkötelesek jelentkezése.** Felhívja a városi tanács az 1892. és 1893-ik évben városunkban és ennek határterületén született népfelkelő kötelezettségben álló ifjakat, akik még ezigéig nem jelentkeztek, hogy személyazonosságukat igazoljék okmányaikkal a városi tanács katonai- és illetőségi ügyosztályánál (városház, emelet 17. szám) állomán jelentkezzenek.

— **A siketnémák új otthona.** Debreczen sz. kir. városi tudvalevőleg a Széchenyi-utca végén, a fémipari szakiskola közelében telket adott a siketnémá-intézet iskolájának és internátusának céljaira. Az épület nemskora elkészül, amennyiben a miniszter ez ügyben már utasítást adott az államépítészeti hivatalnak. Az intézetben 100 gyermek nyer bennlakást.

— **Meghatalmazás.** A városi tanács Harsányi Imre dr. rendőrfogalmazónak, Hortobágyi Ernő th. fogalmazónak és Balla Bertalan dr. gyakovoknak a kihágási ügyekben ítélkezésre meghatalmazást adott.

— **Gáz- és vízvezeték szerelők tanfolyam nyílik meg** március hó 1-én a m. kir. fémipari szakiskolán. Debreczen városra ez idén kezdi meg építeni vízvezeték hálózatát, csatornázása még most is folyamathan van, így annál méltányosabb a kereskedelemügyi miniszternek azon üdvös intézkedése, miszerint mindazok részére, kik a házi víz-, gáz- és csatornázási szerelések elméletét, de külön

nösen gyakorlati ismeretét elakarják sajátítani, esti gáz- és vízszelők tanfolyamot engedélyezett. E tanfolyam tárgyalja a vezeték-építés főbb elveit, elméletét, de különösen részletességgel foglalkozik a házi installációk szerelésével. Tárgyalja a vízvezeték szerelés köréből az elméleti-ken kívül csöfekteléseket, tömítéseket, elágazató eljáráásokat, forrasztásokat; megismerteti az összes idomdarabokat, csapokat, klosot- és fürdőberendezéseket, elvezetőket, búz elzárókat; a gázszelvény köréből foglalkozik a következőkkel: közönséges, függő- és Auer egők, öngyújtók, gázkályhák és tüzhelyek minden szerelését és használati módját. Jelentkeni lehet a m. kir. állami fémipari szakiskola (Széchenyi-út 2.) műhelyfőnöki irodájában naponta délután 3-5 óra között. A tanfolyam körülbelül két és fél hónapig tart.

— **Tanitók győgyfürdője és üdülő-telepe.** A nagy társadalom összeforrott tanítóóság gazdasági érdekeit egyetlen jelenség oly közelről nem érinti, — a fizetés-rendezéstől eltekintve — mint a tanitók társadalmi győgyfürdője és üdülő-telepének szervezése. A hazai tanítóóság, tanítóegyesületeken kívül az egész nagy társadalom, pénzintézetek, vállalatok, a községi és városi képviselő-testületek sietnek részvényjegyzéseikkel közegészségügyi szolgálataba állítandó fürdő hathatós támogatására, mert ez nemcsak az ösztantitóság, de egyuttal az egész nagy társadalom és tanulóifjúság oleső árszabásu győgyfürdője lesz a Szoklén, Székelyudvarhelyt és üdülő-helye az Uzonka fürdőn. Nagyban azonban. A tanítóóság ezen országos intézménye iránt érzett kiváló rokonszenv megnyilatkozásának számtalan példája jelentkezik nap-nap után, de a 280 lelket számláló Székelymagyaros község képviselőtestületének és lelkes tanítójának példája tán a legmegkapóbb. Ugyanis, midőn a képviselőtestület megtakarított csekély községi vagyonát mindenképpen a tanitók fürdőjének részvényvásárlására akarja fordítani, de az nem tesz ki 26 koronát. *Roszondi István* tanító ennek kiegészítésére felajánlja a község által fizetett tanítógyűlési napi- és fuvardíját, s így vege egy részvényt, csakhogy elősegítse a tanítóóság és a társadalom együttes közérdekét. *Sáros vármege kir. tanfelügyelője* pedig lelkes felhívásban kéri a tankerületében működő tanitókat, a tanitók társadalmi fürdőjének részvényjegyzéssel és részvényjegyzés-gyűjtéssel való támogatására. Az alakulás alatt álló fürdő részvénytársaság ügyeit *Gperkes Mihály* ig. tanító Székelyudvarhelyt intézi.

— **Új takarmányfajta.** A takarmányemlékben mutatkozó gyakori hiány a mi állattenyésztésünknek is válság-gal szokta időnként fenyegetni. Nem lehet tehát közönyös mezőgazdánkra az a kísérletezés, amit Lonkay Antal máramrosszigeti kir. főerdőmérnök a hegyvidéki kirendeltség talajjavító osztályának vezetője egy újfajta takarmány-növényvel folytat. A rendkívüli közgazdasági fontosságn új takarmány-növényről most a következő részletes leírást kapjuk: *Helianthus Salsifis* a neve annak a növénynek, amelynek természetével Lonkay Antal Tescsón és egyéb helyeken kísérletezik. Ezt a növényt hazájában, Észak-Amerikában egyszerűen Salsifisnek, a németek echte Helianthusnak nevezik. Olyanféle növény ez, mint a mi csicsókánk, csakhogy sokkal becsesebb, mert a 2-3 méter magasra megnövő szárú és a levélzete minden bázialtnak kitűnő takarmányt nyújt, gumója pedig nemcsak a házi-állatoknak takarmányozására, de mint izletes főzék, emberi táplálkozásra is használható. Zöldtakarmánytermeése a talaj és megvieslés jósága szerint hektáronként 10,000-30,000 kilogramm és minden egyes bokorban 70-100 gumót termel. Ahol egyszer megletelepedett, nem kell újból vetni, hanem ép úgy, mint a csicsóka, a földben maradó gyökérdarabokból újból feljull. Talajban, klímában nem válogatos, szárazság, nedvesség, fagy nem ártné neki. A burgonya gyűrűs belesége és levélfodrosodása ellen eddig még az egész kontinensen eredmény nélkül küzdenek már-már atól tartottak, hogy a burgonya oly elvenült növény lesz, a mely az emberi táplálkozás terén bizonyos idő múlva már nem lesz majd képes eddigi fontos szerepet betölteni. A növénytermékek szerint a burgonya szerepét a *Helianthus Salsifis* máris át tudná venni, mert vele

a legsilányabb talaj is beleleplethető. Hogy ennek a növénynek a gumója mennyire keresett, igazolja az a körülmény, hogy a *számi cs. és kir. növénytermesztési kísérleti állomáson* a múlt évben 100 gumónak az ára már 12 korona volt. Jó lenne, ha ennek a növénynek a termesztésével és a mezőgazdák rendelkezésére bocsátásával a mi állami növénykísérletező állomásaink is foglalkoznának.

— **Állattenyésztésünk.** Magyarországon a jószágállomány a nemzeti vagyon egyik jelentős tényezője. Nyolc millió hektár magyarországi kaszáló és legelő van, mely csak úgy jövedelmez, ha okserüzemi jószágtenyésztéssel kapcsolatban használtatik ki. A kiscsuda a mai viszonyok között a föld termékeiből megélni nem igen tud, jövedelmét csak a jószágtenyésztéssel kapcsolatban remélheti. A közlekedés, a huzdrágaság és a szociális kérdések egyrésze nálunk szerves összefüggésben van a magyar jószágtenyésztéssel. Ha hiba, ha mulasztás történik jószágtenyésztésünk helyes alapokra való fektetésénél és fejlesztésénél, azt nemcsak a gazdátársadalom érzi meg, hanem tekintet nélkül a foglalkozási ágakra, az összpolgárság is.

Mindezeket azért hozzuk fel, hogy rámutassunk arra, hogy állattenyésztésünk istápolása fontos kormányhatósági feladat. Itt nem lehet a gazdának azt mondani: „segíts magadon, a jó lsten is megsegít”, hanem semmiféle áldozattól nem szabad visszariadnia a kormányhatóságnak, hogy az állattenyésztést arra a fokra fejlessze, ahol annak egy belterjesen gazdálkodó földmivelő államban lennie kell. Ennek igazolására hivatkozunk Svajcra, hol a jószágtenyésztés igen magas fokon áll. Ott régi idők óta kezdve az állam nem sajnált semmi pénzátalozatot, hogy az állattenyésztést fejlessze s a kedvező természeti viszonyok mellett főként ez áldozatkészségnek köszönhető, hogy a mai napon a svájci állattenyésztés olvasatlanul vonza be külföldről a milliókat s ezzel nemcsak nálunk ismeretlen jövedelmet teremt az ottani földmivelő és jószágtenyésztő nép között, hanem busás kamattal visszatéríti az államnak is az állattenyésztésre áldozott összegeket.

Magyarországon minden természeti létfeltétel meg van ahhoz, hogy itt az államnak s a gazdának egyaránt busán jövedelmező állattenyésztést létesítsünk. Hegyi legelők vetekednek Svájccal s az alföldi termelési viszonyok kiválóan alkalmasak az istállózásra. Csak megértés és munka az érdekelték részéről s vissza nem riadó áldozatkészség kell hozzá a kormányhatóság részéről, akkor a mostani elhanyagolt állattenyésztés helyett egy évtized

alatt nálunk is lehet teremteni oly virágzó belterjes állattenyésztést, mely nemcsak a gazdának adja meg a jövedelmet, de az államnak is visszatéríti a reá fordított áldozatokat.

Husz év óta a magyarországi állatállomány alig gyarapodott 5%-kal, a fogyasztás és a szükséglet pedig ez idő alatt vidékenként majdnem megkétszereződött. Husz év előtt sem volt Magyarországon állattenyésztése színvonalon, most pedig a viszonylagos mennyiségi állapotok még rosszabbak. Ez idő alatt a kormányhatóságok e téren, az elők adott szűkös keretekben mozogtak, de döntő lépés állattenyésztésünkért nem történt. Ami előrehaladás mutatkozik, az már a mostani kormány alatt történt. A mostani földművelésügyi miniszter kiváló szakember. Igazi tehetőséget, szakutadást és törhetetlen munkakedvet hozott magával a földművelésügyi miniszterümba. Az ő érdeme az, hogy az idén a gazdák államsegéllyel tömegesen hozták be Magyarországra a kitűnő nyugati fajteheneket s ezáltal egyes vidékeken a csevevész állatállományt mondhatni, felfrissítették. Ha ezt az akciót évről-évre fokozódólag csak tíz évig folytatnánk, Magyarország állattenyésztése nem remél magas színvonalra emelkedne.

„Ős Debreczen.”

Elbocsélések Debreczen múltjából.

Irla: **Koncz Ákos.**

A fővárosi és vidéki sajtó a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg ezen kötetéről, mely Debreczen múltját rajzolja meg meggyalólt tolla.

Ára 3 korona.

Tisztviselőknak, tanároknak, tanítóknak, nyilvános könyvtáraknak, egyleteknek és tanulóknak 2 kor. o o

Kapható a szerzőnél:

Városház, földszint, 7-ik számú ajtó (közlekvéltár.)

Alapított 1561.

Telefon: 270.

« DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS »

KÖNYVTOMDA-VÁLLALATA.

(VÁROSHÁZÉPÜLET, KOSSUTH-UTCA.)

A modern technika legújabb vívmányaival felszerelve, készit mindenféle nyomtatványokat a leggyorsrubbttól a legdiszesebbig, jutányos ár mellett. ☺☺☺☺☺

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legizlesebben állitnak ki. — Yideki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. ☺☺☺

Tartós betűerebből készült tömöntvényekkel helybeli és vidéki nyomdákknak, könyvkötőknek jutányos árért rövid idő alatt szolgálunk.